

Interview van de week

Yvonne's ontdekking

Miep Smitsloo
miepsmitsloo@planet.nl

De Voorschotense mensenrechten juriste Yvonne Floor is een bevolgen mens. Ze bekommert zich om het lot van vrouwen, al dan niet cliënten, die zich volgens haar in een 'levende hel' bevinden. Ze zijn na een scheiding veelal hun kinderen (lees: het ergste), huis en haard, geld, reputatie en netwerk kwijt. Ze ontdekte dat veel van die vrouwen een overeenkomst hebben: ze waren getrouwd met mannen met een persoonlijkheidsstoornis 'cluster B', dat wil zeggen: een narcistische of antisociale persoonlijkheid, dan wel psychopathie. Mannen die volgens Yvonne vaak macht, geld, aanzien, een netwerk en status hebben, waardoor die vrouwen, als ze van hen willen scheiden, meestal aan het kortste eind trekken. Als het op huiselijk geweld aankomt, worden vrouwen vaak niet geloofd. Instanties als de kinder- en jeugdbescherming zouden hierbij veel steken laten vallen. Uiteindelijk eindigen die vrouwen moe gestreden en vaak berooid, want advocaten zijn duur. Veel van de zogeheten 'vechtscheidingen' zijn dat volgens Yvonne niet. In werkelijkheid zouden het meestal relaties betreffen waar één ouder de kinderen inzet als wapen om de ander mee te treffen. Yvonne timmert momenteel hard aan de weg en dankzij de sociale media heeft ze contact met vrouwen over de hele wereld. Ze vormen samen de Women's Coalition, een organisatie die strijdt tegen de vermeende discriminatie in het familierecht, vaak in zogeheten casus 'coercive control', een ernstige en levensontwrichtende vorm van partnergeweld. Ze ondersteunen elkaar dagelijks via social media en zijn aanwezig bij rechtszaken. Onlangs liepen ze wereldwijd mee in de Women's Marches. Ook bij de protestmars in Amsterdam kon Yvonne worden 'gespot'.

Ze heeft een missie: het bestrijden van geweld tegen vrouwen en kinderen. De Voorschotense juriste mensenrechten Yvonne Floor begeleidt en ondersteunt vrouwen die alles hebben verloren, omdat ze door ex-echtgenoten en instanties als 'gestoord' zijn weggezet. Yvonne heeft via de Women's Coalition contacten in de hele wereld opgebouwd met vrouwen die in dergelijke situaties verkeren. „De meeste vechtscheidingen zijn geen vechtscheidingen, maar het werk van psychopaten.”

'Vrouwen helpen om te overwinnen, dat is mijn doel'

Hoe het begon

„Als juriste mensenrechten en journaliste ben ik de laatste jaren betrokken geraakt bij vrouwen die een gewelddadig huwelijk proberen te ontvluchten. Ze bleken met elkaar gemeen te hebben dat ze tijdens hun huwelijk jarenlang bedreigd door hun (ex-)man en door zijn toedoen alles zijn kwijtgeraakt. Na een echtscheiding moeten deze vrouwen zonder hun kinderen, geld, huis en status als een vluchteling zien te overleven. Ik werd, ook vanwege persoonlijke redenen, gefascineerd door het lot van deze vrouwen. De meesten zijn het slachtoffer van een psychopaat, narcist of sociopaat.”

Eigen ervaring?

Ik ben helaas zelf ook bekend met deze situatie. Mijn ex-man heeft me jaren bedreigd dat hij me volledig kapot zou maken na een eventuele scheiding. Hij heeft gezegd dat hij ervoor zou zorgen dat ik mijn kinderen nooit meer zou zien, dat ik dakloos en failliet zou gaan en dat hij nooit zou stoppen mijn leven kapot te maken tot ik zelfmoord zou plegen. Ondanks waarschuwingen aan de instanties van Psyq, waar hij jaren behandeld werd, of nog wordt op de afdeling persoonlijkheidsstoornissen dat er onderzoek gedaan moest worden naar zijn gedrag, heb ik drie jaar mijn kinderen amper gezien en heb ik de laatste jaren overleefd als een vluchteling. Ik ben alles kwijtgeraakt door narcistisch misbruik, waar nooit onderzoek naar heeft plaats gevonden. Ik heb ondanks mijn grote liefde voor mijn kinderen meerdere malen op het punt gestaan om onder een pseudoniem aan de andere kant van de wereld een nieuw leven op te bouwen.

Psychopaat?

„Wat bijna niemand weet, is dat maar liefst één op de honderd mensen psychopaat, narcist of sociopaat is. Meestal zijn het mannen, mannen met een hoge opleiding, die status, macht en geld

Yvonne Floor in de bibliotheek bij de rechtenfaculteit van de Universiteit Leiden: 'Het zijn sterke vrouwen, die overleven.'

hebben, er goed uitzien en charmant overkomen – maar een dubbele persoonlijkheid hebben. Hoofdkenmerken van een psychopaat zijn manipulatieve vaardigheden en gewetenloosheid. Met zo iemand is niet te leven, nog los van het feit dat mannen met dergelijke kenmerken hun partners vaak fysiek of geestelijk bedreigen. Maar o wee, als je die bedreigingen aankaart bij politie of hulpverlenende instanties, of 'gewoon' probeert van zo'n man te scheiden. Als er kinderen in het spel zijn, maken ze er werk van om die totaal van de moeder te scheiden. Ze maken je het leven tot een regelrechte hel.”

Vechtscheidingen

„Wat een psychopaat met je doet: die probeert je in paniek te brengen. Je huis, je kinderen, je geld, die vaste zekerheden vallen weg. De hulpverlener ziet een charman- te, beheerste man en een vrouw die helemaal in paniek is. Dat beeld verdwijnt nooit meer uit zijn hoofd. De vrouw is jarenlang bedreigd en weet wat haar te wachten staat, maar niemand geloofde haar of de kinderen. Die hulpverleners duiken dan met z'n allen op die vrouw. Niet zelden belandt zo'n vrouw uiteindelijk in de bak of een gesloten inrichting. Want als je aankaart dat je ex-incest heeft gepleegd of geweld heeft gebruikt tegen jou of je kind, dan zegt die kalme man: 'dat mens is gek en gevaarlijk'. Hoe paniekeriger je wordt, des te groter wordt de dreiging dat politie of hulpverlening je laat opsluiten. En dat is precies waar de dader op uit is: je gek laten verklaren. Mijn advies luidt dan: blijf altijd kalm. Al word je van alles beroofd, je kinderen, je huis, en al het andere dat je in je leven hebt opgebouwd. Het is vrijwel onmogelijk, maar het wordt uiteindelijk je redding. Want wat er ook gebeurt, de waar-

heid komt uiteindelijk altijd aan het licht.”

Hoogopgeleid

„Het gekke is dat het vaak hoogopgeleide, gevoelige, creatieve en sociale vrouwen zijn, die zo iets overkomt. Er zitten artsen en zelfs professoren tussen. Maar hun achilleshiel is dat ze in hun jeugd zelf vaak geweld hebben meegemaakt. Psychopaten hebben een neus voor dat soort vrouwen. En hoe intelligent je ook bent, als iemand maar lang genoeg zegt dat je gek bent, dan wordt je in hun modderpoel meegezogen.”

Kinderbescherming

„Het probleem van de kinderbescherming is dat ze daar werken met voogden. Maar een voogd heeft wel 24 gezinnen onder zijn of haar hoede. Dat is heel veel. Meestal is zo'n voogd ook niet goed gekwalificeerd. Dit soort cases vereist een forensisch onderzoek door gespecialiseerde experts. Een ander probleem is dat Nederland zoveel verschillende afdelingen kent, die ieder op hun eigen manier en vaak onderling ook weer los van elkaar werken. Hier in de Leidse regio hebben we te maken met Jeugdbescherming West. Ken je de zaak van dat mishandelde en sterk verwaarloosde meisje uit Roelofarendsveen? Er waren heel veel hulpverleners bij dat gezin betrokken, maar niemand bleek onderling met elkaar te praten. Ze handelden volkomen langs elkaar heen. Die stiefmoeder – ja, in dit geval een vrouw! – was narcistisch en wist zelfs de hulpverleners voor de gek te houden. Want een psychopaat of narcist profileert zich altijd als slachtoffer.”

Women's Coalition

„De Women's Coalition is een wereldwijde organisatie van duizenden vrouwen die na een schei-

'Eén op de honderd is narcist, sociopaat of psychopaat'

ding vechten voor de rechten en bescherming van hun kinderen. Vaak zijn ze moegestreden, failliet, zitten ze in de bak en hebben ze geen netwerk meer over. Ze hebben elkaar gevonden dankzij social media. Die zijn juist voor hen uiterst belangrijk. Velen appen elkaar of hebben contact via Facebook om elkaar telkens een hart onder de riem te steken. We schrijven voor elkaar brieven aan rechters en aanklagers en proberen – als die in de buurt spelen – bij rechtszaken aanwezig te zijn. Die onderlinge contacten geven heel veel morele steun. We zien het als ons gezamenlijk gevecht. Alleen al het feit dat je wéét dat je niet de enige bent, helpt je om te overleven. Hoewel sommige vrouwen het ook niet overleven. Ik ken een vrouw die tijdens de zitting, waar ze te horen kreeg dat haar vier kinderen aan haar ex waren toegewezen, dood neerviel. Ik ken ook vrouwen die daardoor zelfmoord hebben gepleegd of zijn doodgegaan door verdriet. Maar veel leven nog, omdat ze ze iets hebben van: mij krijgen ze niet kapot.”

Verenigde Naties

„Als Women's Coalition hebben we in 2015 en 2016 een petitie ingediend bij de Verenigde Naties en de rol van kinderbeschermings- en rechterlijke instanties wereldwijd aangekaart. Afgelopen jaar deden

we dat met bijna duizend vrouwen uit twintig landen, onder meer uit Nederland. Gelukkig neemt de VN ons heel serieus en hebben ze gezegd dat het geweld tegen vrouwen en hun kinderen één van de ergste mensenrechtencrises in de wereld is. In de schaduwrapportage van 2016, die het Netwerk VN-Vrouwenverdrag naar het VN Comité inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (CEDAW) in Genève heeft verzonden, komen opmerkelijke conclusies naar voren. Punt één: de politie neemt vrouwen, die beweren thuis in een gewelddadige situatie te leven, niet serieus. Er is bij de politie ook niet voldoende kennis over 'intieme terreur'. Ook is er niet voldoende opvang voor vrouwen in bedreigde situaties. Ja, er zijn 'Blijf van m'n Lijf'-opvanghuizen, maar die hebben veel te weinig plek. Vrouwen zijn vaak juridisch de underdog en krijgen niet altijd een toevoeging, een gratis advocaat. Deze problematiek zou opgevangen moeten worden door het Verdrag van Istanbul, dat vrouwen en hun kinderen in geweldsituaties moet ondersteunen. Helaas hoor ik vrijwel nooit dat de instanties of rechtbanken dit verdrag in de praktijk ook toepassen.”

Dwaze vaders?

„We hebben inderdaad de 'Dwaze Vaders' gehad (Stichting die zich sterk maakt voor gelijkwaardig ouderschap na een scheiding en omgangsrecht voor beide ouders, red.). Die hebben het de afgelopen jaren zelfs zo goed gedaan, dat de algemene opinie naar de andere kant is doorgeslagen. Als een man nu zegt 'Ik wil de volledige voogdij, want mijn ex-vrouw is gek', dan lukt dat meestal.”

Vechtscheidingen

„Ik zie mijn rol en werk als juriste

mensenrechten als een missie. Want dit onderwerp moet politiek op de kaart. Zo lang dat niet gebeurt, zien slachtoffers van wraakzuchtige ex-partners hun kinderen niet voor hun achttiende terug. Jan Storms (bekend wetenschappelijk onderzoeker naar en auteur van boeken over psychopathie, red.) concludeert ook: als je getrouwd bent met een psychopaat en je wilt scheiden, dan heb je in het huidige systeem bijna geen kans om je kinderen te mogen houden. Hij is ook degene die het fenomeen 'vechtscheidingen' ter discussie heeft gesteld. Tegenwoordig wordt alles een vechtscheiding genoemd. Storms heeft onderzocht dat de meeste dat niet zijn, maar dat daar bijna altijd persoonlijkheidsstoornissen spelen, zoals psychopathie. En dat de jeugdbescherming daarbij vaak miskleunt. Het cliché dat, waar twee vechten, twee schuld hebben, gaat daarbij vaak niet op. In werkelijkheid gaat het om relaties waarin één van de ouders de kinderen gebruikt als wapen om de ander mee te treffen.”

Oplossingen

„Ik zou als mensenrechtenjuriste alle rechters, politiemensen en kinder- en jeugdhulpverleners willen verzoeken om vooral door te vragen, bij twijfel over de vermeende gestoordheid van een vrouw. Er zijn signalen die ze kunnen herkennen. Punt één: als bij een scheiding de ene partner alles heeft en de ander helemaal niks meer heeft, dan speelt er vaak meer. Dan is er vaak sprake van psychopathie, narcisme of een antisociale persoonlijkheid. Iedere psychiater weet dan onmiddellijk wat er aan de hand is. Als een rechter hoort dat een vrouw failliet en dakloos is en gestoord wordt genoemd, dan moet hij of zij denken: wacht eens even, hier is meer forensisch onderzoek nodig. Dan moeten er echt

Interview van de week

Paspoort

Naam: Yvonne Floor
Leeftijd: 50 jaar
Woonplaats: Voorschoten
Burgerlijke staat: gescheiden, twee kinderen
Opleiding: studie rechten en Engelse letteren, Universiteit Leiden
Beroep: journaliste, mensenrechtenjuriste, auteur, dagvoorzitter, auteur

alarmbellen afgaan. Daarnaast is het belangrijk dat hulpverleners hogere opleidingen volgen. De huidige opleidingen volstaan eenvoudigweg vaak niet.”

Sterke vrouwen

„Het zijn sterke vrouwen, die overleven. Heb je weleens gehoord van Victor Frankl? Hij was een Oostenrijkse psychiater, die in de Tweede Wereldoorlog verschillende concentratiekampen overleefde. Hij kwam tot de opzienbarende conclusie dat zelfs in de meest absurde, inhumane situaties het leven potentieel zinvol is. En dat je er als mens niet naar moet streven om gelukkig te zijn, maar een bestemming of een doel te hebben, dat je iets doet met de ervaringen die je hebt. Mensen kunnen je alles afnemen – en dan denk ik aan het allerergste, de kinderen – maar zie je waardigheid als mens te behouden. Die trotse houding zie ik terug in de verhalen van al deze vrouwen. In de Verenigde Staten wordt deze problematiek steeds meer op de kaart gezet. Ook in Hollywood vallen slachtoffers en raken bekende actrices hun kinderen kwijt aan wraakzuchtige ex-echtgenoten, zoals Sharon Stone, Nicole Kidman na haar huwelijk met Tom Cruise en recentelijk Kelly Rutherford. Ze gaan dóór, net als veel andere vrouwen bij de Women's Coalition. Ze bouwen weer een nieuw leven op – voor als de kinderen ooit bij hen terugkomen, zodat die trots op hun moeders zijn.”

Ongehoorlijk

„Ik weet dat dit verhaal, het verhaal van zoveel vrouwen, overkomt als iets dat niet te bevatten is. Dat niet iedereen het kan of wil geloven. De meesten reageren in de trant van: 'Dit is net Kafka'. Dat is het ook. Veel mensen weten niet dat deze schrijnende situaties bestaan. Dat wist ik twintig jaar geleden ook niet. Maar nu zit ik in de scene. En nu weet ik het wél. Vrouwen helpen om overwinnaar te zijn in plaats van slachtoffer: dat is mijn doel.”

FOTO HIELCO KUIPERS